

Հոկտեմբերի 25-ին հրավիրված մարզխորհրդի նիստին մասնակում էին քաղաքային եւ գյուղական համայնքների ղեկավարներ, մարզպետարանի վարչությունների եւ բաժինների պետեր, հրավիրված անձինք:

Տարին ավարտվում է, եւ առաջին
պլանին համայնքներում սեփական
եկանուտների հավաքման խնդիրն
է: Դրանց ընթացքին անդրադարձավ
մարզպետարանի աշխատակազմի
ֆինանսական եւ սոցիալ-տնտեսական
զարգացման վարչության պետի պաշ-
տոնակատար Թադեևո Ղազարյանը:
Բանախտոն ըստ Եկանուտեսականե-
րի ներկայացրեց դրանց հավաքման
պատկերը: Անցած ժամանակամիջո-
ցում հոյի հարկը հավաքվել է մոտ 80
տոկոսով, նախատեսածի 50 տոկոս
ցուցանիշ չեն ապահովել Նշանաձոր,
Նժդիկ, Ծաղաք, Լեն, Յալիձոր, Տեղ,
Բարձրավան, Վարդավանք, Շիկա-
հող, Կաղնուու եւ Անտառաշատ հա-
մայնքները: Մյուս հարկատեսակաների
գծով պատկերը փոքր-ինչ միշտրարա-
կան է. դոյքի վարձակալության վճար-
ները հավաքվել են 4.7 տոկոսով, տե-
ղական տորոքերը մտտրագրվել են 92.4
տոկոսով: Ենշտ է, այս վերջինի առու-
մով նշվեց, որ նման ցուցանիշ ապա-
հովել են հիմնականում քաղաքային
համայնքները: Մի ստվար խումբ գյու-
ղական համայնքներ այս գործում նա-
յու մասին տես համեմ:

Ազգային ժողովում քննարկվում է
ՀՀ 2014թ. «Պետական բյուջեի նախին»
օրենքի նախագիծը, որում ներառված
են նաև համայնքներին տրամադր-
վող համահարթեցման դուտաշիաների
(լրավճար) նախնական թվերը: Համա-
ծայն «Տեղական ինքնակառավարման
նախին» օրենքի՝ համայնքի դեկավա-
րը համահարթեցման լրավճարների
նախնական թվերի հրապարակումից
հետո երկանյա ժամկետում հա-
մայնքի ավագանու քննարկմանն է
ներկայացնում համայնքի բյուջեի
նախագիծը: Փաստորեն մեկ ամ-
սից համայնքներում պետք է կազմեն
2014թ. բյուջեի նախագիծը, սակայն,
ինչպես երեսում է, գործմաքաց, օստ
քանախոսի, դանաղողում է, եւ անհրա-
ժեշտուրյուն է ծագել 2014թ. բյուջեի
նախագիծի կազմումը պատշաճ նա-
և սպառուալու հրավանացմեն:

Արդակով իրականացնել:

Մարգխորհով նիստում քննարկ-ման առարկա դարձավ համայնքների բնակչության ընկարանակի հարց:

Բնակչության թվաքանակի հարցը:
Յաշվի առնելով լրացուցիչ աշխատանքների անհրաժեշտությունը՝ բնակչության ռեգիստրում չհաշվառված ամճանց հաշվառում իրականացնելու գործում, ՀՀ կառավարությունը քննարկել է ՀՀ 2014թ. պետրութեան մասին օրենքի հետ միասին ՀՀ Աժմերկայացրել «Ֆինանսական համահարթեցման մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին օրենքի նախագիծը, ըստ որի 2014թ. դրուացիայի հաշվարկման իիմբ Են ընդունվել ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայության տվյալները: Իսկ արդեն 2015 թվականից ֆինանսական համահարթեցման նպատակով դրուացիայի հաշվարկման իիմքում կրրվեն 2014թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ ՀՀ ուժիկանության ռեգիստրում գրանցված բնակչության տվյալները: Բանախուը հայտնեց, որ մարզպետարանը մարզի չառավագանում՝ եւ Հ.

Ս Յ Ո Ւ Ա Յ Ե Ր Կ Ի Ր

Գինը՝ 100 դրամ:

ՀԱՐՄԱՆ 22 (2021)

www.svunijacverkir.am

2¼¶²ÚÆÜ ´²Ü²†

Ազարակի գունդը 20 լրարեկան է

Հոկտեմբերի 20-ին Ազարակ քաղաքում նշվեց տեղի գնդի հիմնադրման հորեյանը: Տնօնակատարության օրն առանձնահատուկ երախտագիտությամբ հիշվեցին գնդի հիմնադիր եւ անգուգական հրամանատար Ղետնդ Յովիաննիսյանը (լուսանկարում) ու Արցախյան ազատամարտի ազարակցի նահատակ-ները: Ահա թե ինչու այսօր վերահրատարակում ենք Ղետնդ Յովիաննիսյանի նասին Սիրուն Սարգսյանի հեղինակած հոդվածը («Սյունյաց երկիր», N19 (191), 2009թ.) եւ Երկայացնում Արցախյան ազատամարտի ազարակցի նահատակների լուսանկարներով:

Այս մասին՝ 3-րդ եղում:

«Թշվառականը» հոդվածը՝ դադական քննության առարկա

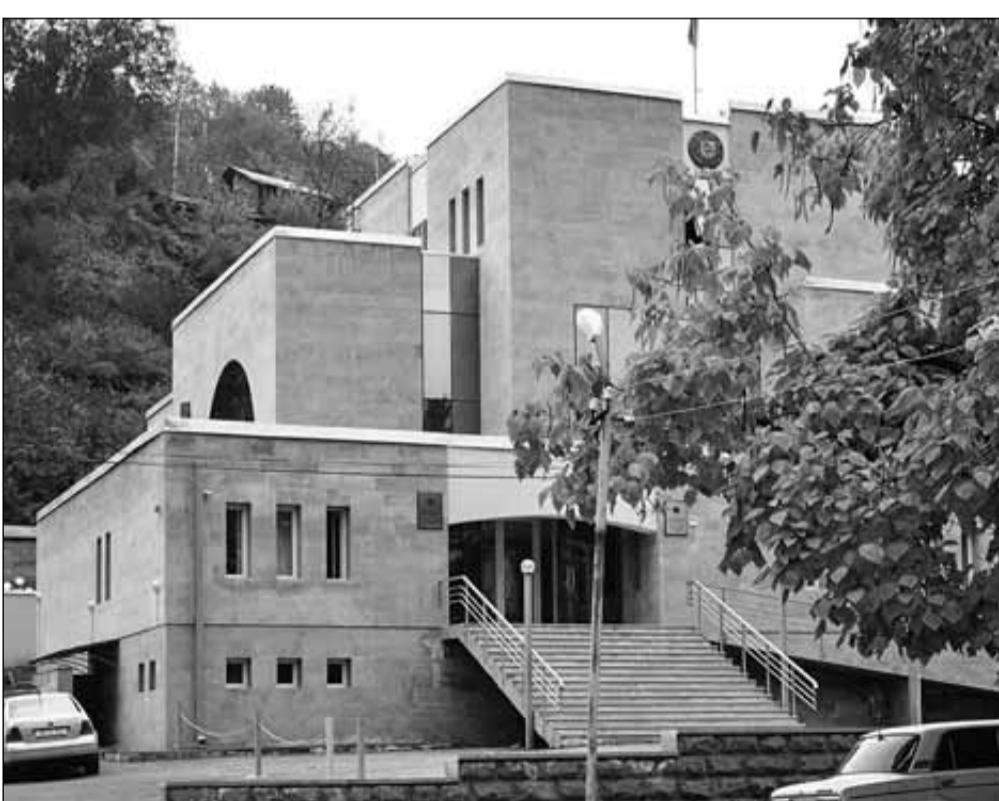
ԱԿՑԻԱ՝ ԸՆԴՀԵՄ ԽՈՍՔԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ

ՍամՎել Ալեքսանյանի հեղինակած «Թշվառականը» հոդվածը, որ ս.թ. օգոստոսի 8-ին հրապարակվել է «Սյունյաց երկրի» էլեկտրոնային կայքում, ապա՝ թերթի տպագիր տարբերակում, շուտով կդառնա դատական քննության առարկա։ Հայցվորը Կապան քաղաքի բնակչ, Կապանի քաղաքաբետի Երբեմնի տեղակալ Գագիկ Ղահրամանյանն է, ով կարծում է (Ենթադրում է), թե «Թշվառականը» հոդվածն ամբողջովին իրեն է մվիրված, թեև հոդվածում գրնե մեկ անգամ չի հիշատակվում (արծարծվում) նորա անունը։

Դա, ի դեպ, առաջին դեպքն է թերթի տասնամյա պատմության մեջ, երբ ընդեմ թերթի (թերթի խմբագրի, լրագրողի) դաստկան հայց է Ընդկայացվում։ Այդ հայ պատճառով կծփունք դատական գործի շուրջ տեղի ունեցող զարգացումների վերաբերյալ (թերթի առաջիկն համարներում) լիակատար հրապարակայնություն պահպանվում։

Ապահովել:

Ակտենք «Թշվառականը» հոդվածը կրկին ընթացնում է (Եթ 6):

Սյունիքի մարզի ընդհանուր իրավասության դատարանի նորակառության շենքը

2ðò2ÊÚ2Ü 2¼2† 2ø2ðî Æ 2¶2ð2† ðÆ Ü2Ð2† 2† Ü°ðÀ

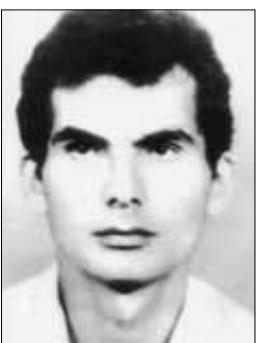
ԽԱՉԻԿ ԶԱՔԱՐՅԱՆ
1962-1994թ.

ՍՈՒՐԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԵԼՈՅԱՆ

ԵԳՈՐ ՍԻՄՈՆՅԱՆ
1973-1993թթ.

ԱՎԵՏԻՍ ՕՅԱՆՅԱՆ
1963-1990թթ.

ՀՐԱԴԻԿ ՄԿՐՏՅԱՆ
1968-1992թթ.

ԳԵՎՈՐԳ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ 1959-1992թթ.

ԱՐՏԱԿ ԱՎԵԼԻՆՅԱՆ
1964-1994թթ.

Ազարակցի աննկուն գլոբալակետը

Կալատմանք, քայլ եւ շատ հոգատող ու նվիրյալ: Ինչ-որ բանից շտապում էր: Գիշերը ցերեկ դարձած զնիի կենտրոնում վեր խոյացրի քո պաշտելի Նժենի բազալտ արձանը, վարդաստան դարձրի երբեմն ին չոր ու տատաշակոտ տարածքը, լոռավազան ու սպրոտային բազա կառուցեցիր, մարտական ընկերութիւն զոհվելու վայրերն այցելեցիր, նրանց մայրերին սփոփանքի խոսքեր ասացիր: Ելի թվարկեմ... Որք շեցիր անձանք կատարել 1915-ին եղեռնազարկ դարձած հնակ հայութեակցի՛: Փարամազի երազանքը՝ հայրենիքում ունենալու քարե ներկայություն: Ընտրել էր անգամ վայրը, ծեւը... Բազում էին ծրագրեր, նոտահացումներ, պարտավորություններդ երկրի, ընկերութերի, իստանիքի առջեւ: Խստապահանջ էր նաև նրանց նկատմանք: Ի՞նչ իմանայիր, որ ամենազօրի ծրագրերը խափանելու էին քո որդությունները: Ժամանակ չէիր տրամադրում առողջության, թեև դրա կարիքը շատ շատ էր իր գօնու, հանգստանայու կամ բուժելու մասին խոսելը համարում էր ավելորդ: Ու մի որ է կյանքիդ հումկու քափանիվն անսպատելիութեն կանգ առավ, բոլոր անկարութեան ինչ-որ բան փոխելու: Կանգ առավ սիրու, երբ ընդամենը 38-ր էր բոլորում: Բոթին չխավատացին շատերը, որովհետեւ մահը քեզ բազմից էր շորսներ, մասունայիւրում

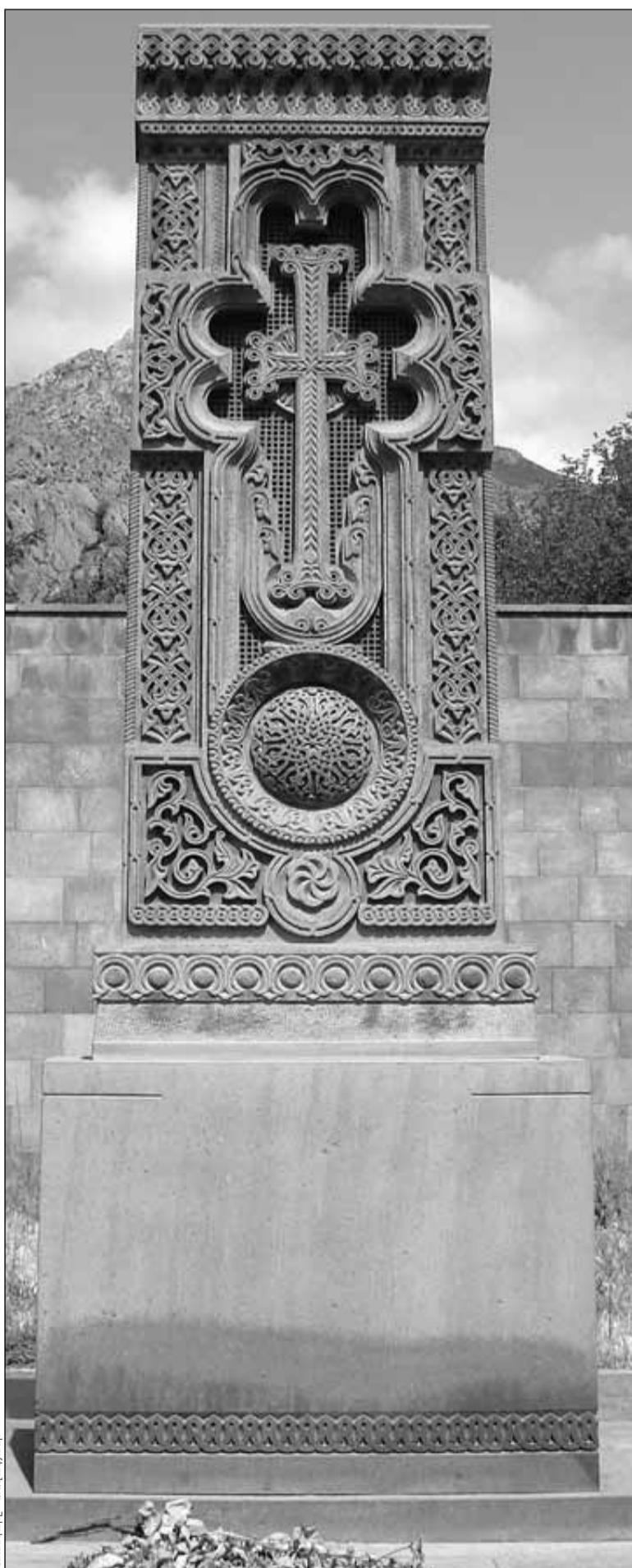
թուրքից դեմ հանդիման, բազում
արիթմետրով, բայց խաղաղ մի օր
անպատճե ծեւով գրկեց ու տարավ
հավիտենություն:

թեզ կորցնելու ափսոսանքը մեծ էր: Դեռ նարտական ընկերներդ չին հաշտվել կորստիդ հետ, եթիւ կարծ ժամանակ անց թեզ միացավ քո շատ սիրելի Վազգեն Սպարապետը: Պատկերացնում են, թե ինչպիսին կլիներ ցասումդ ոճրագործների նկատմամբ, գիտեի, որ անսահման էր սիրում նրան, համարում Սեղուու Նվիրյալ: Հաճախ սրտի ցավով ասում էր, թե Սպարապետն ապրում է անանձնական կյանքով, այս երկրին է տվել ոչ միայն երիտասարդությունը, այլև սերը, ուրախությունը, բայց նենք չինը հասկանում: Դու ճիշտ էր, Ղետնոր, ոչ միայն արժանվոյն զնահատեցինք, այլև չկարողացան պահպանել նրան ու նրա ննանեներին: Քիմա հարկադրված նրանց մասին խոսում ենք անցյալ ժամանակով: Դու էլ, Ղետնոր գնապետ, արդեն 10 տարուց ավելի է, ինչ պատմություն են դարձել: Փառք սիրելի կողակցիդ Անուշին, որ նաև քո մարտական ընկերն էր, որ այդպես հավատարմութեն ամեն ինչ անում է իհշատակդ ամճար պահելու համար, որ բացակայությունդ չգգացվի: Քո սիրելի Ագարակում տեղադրված խաչքար-մահարձանիդ պարբերաբար այցի են օալիս ընկերներդ, մտերիմներդ, քո ստեղծած գնդի անգամ նորաթուխ զինվորները, ովքեր քո մասին գիտեն միայն թեզ ճանաչողների պատմածներից, քո հուշաւենյակի նյութերից:

Ազգարակը քո անխորտակ ամրոցն էր, իսկ դու՝ նրա աննկուն ու նվիրյալ պաշտպանը: Դիմա մեր բոլորի խոնարհումը՝ թեզ, ազգարակի վաղամեռիկ գնդապետ, դու հայրենապաշտպան դարձար ժամանակի պահանջով, դու, որ նժդեհապաշտ գինվոր էրի հոգով եւ գնդապետ դարձար վաստակով, անուն անզամ ահ ու սարսափ էր թշնամու համար, Եվիրյալն էրի քո ժողովորդի ու որ երկրի, քո սիրառուն լէօների, որոնք միշտ եղու են քո տաօճանապեմերի լուս վկան, հաղթանակների թերկրանքի առաօրին ու նմանութեան:

Չիմա տասնամյակի հեռվից շրջում ենք՝ հանգիստ եղիր, հրանանատար, քո քարե ներկայությունից անօամ սարսափում է թշնախն: Վստահ եղիր, քո նարտական ընկերներն ամեն ինչ անում են, որ նորից խաղաղ բացվեն արշալույսներն արդեն 60-ամյա դրածած քաղաքի վրա, որ «Ղետոնի տղերքի» երգի արձագանքները միշտ զիշ լսվեն մեր անահիկ լեռներում:

ՍԻՐՈՆ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
«Այունյաց երկիր», N19, 2009թ.

Խաչքար՝ Արցախյան ազատամարտի ագարակցի Նահատակ գինվորների հիշատակը հավերժացնող (1994թ.)

ÆÜÒ ÆÛÒ ÅàØº Ø«º ê ¶Ü²Ø...

Այս էլեկտրոնային համակարգը կազմություն է պահպանության մասին 100 օճառական մարզավետի համար:

Վահե Հակոբյանի
Ելույթների ընտրանի
Ելույթ մարզխորհրդի նստում
(18 հուլիսի)

Հարգելի գործընկերներ, սա մեր առաջի մարզխորհրդի նիստն է Եւ օրակարգի խնդիրները, որոնք որ ներկայացված են որոշակիրեն միջանց հետ փոխկապակցված են Եւ ընդհանրացված։ Կարեւորագույն հիմնախնդիրներից, որ հիմնական գեկուցողը պարոն Մարդու Շեց, համայնքների սեփական եկամուտների հավաքագրման գործնթացն է որպես ցուցանիշ նաև։ Մեր մոտ կարեւորագույն խնդիրը մի կողմից եկամուտների շարունակականության աճի ապահովումն է, հնարավորությունների ստեղծումը, նյութ կողմից որպեսզի կարողանանք ավելի արդյունավետ էր եկամուտները հավաքագրեն։ Կարծում եմ կա որոշակի պրակտիկա եւ հիմնական գեկուցողը իրա ելույթում նշեց որոշակիրեն, որ կան օբյեկտիվ սուբյեկտիվ պատճառներ համայնքապետություն են։ Մեր համատեղ քննարկումների արդյունքում կարծում են ապագայում է ուղղությամբ պետք է արվեն կոնկրետ քայլեր մասնակիրասախ տարրեր չափորոշիչների սահմանում, որոնք որ լրցուցիչ խրախուսական հնարավորություններ կստեղծեն, այսինքն այլընտրանքային հնարավորություններ կստեղծեն մարդկանց համար եւ շահագործեն, որպեսզի մարդկի իրենց սեփական եկամուտները կարողանան ժամանակին հավաքել։ Զուգահեռ նենք փորձելու ենք նաև եր չափորոշիչների հիմնավորացված կրերի նաև իրա դրական արդյունքները։ Դաջորդ կարեւորագույն խնդիրը, որը որ բարձացվեց պարոն Ուստաբաշյանի կողմից, դա մեր ամենամեծագույն

զերծ մնալ ննան արատավայրը երեւութերից: Եթե անհրաժեշտություն լինի մենք կարող ենք նաև եդ ընթացակարգերոց ավելի հստակեցնել, ավելի պարզեցնել, որպեսզի մենք կարողանանք ավելի արդյունավետ աշխատանք ապահովել: Բաջորդ խնդիրը, որ կցանկանայի մույնպես անդրադառնայի: Խոսքը գյուղատնտեսության վարչության աշխատանքներնա: Եվ կարծում են, որ հիմա բերքահավաքի ժամանակաշրջաննա եւ ինչու չէ նաև մենք աշխանացանի եւ ողջ գործնթացներում պետք է ընդգրկվենք եւ մարզը գյուղատնտեսական պոտենցիալը հնարավորությունները մեծ են: Դիմական գեկուցողը ներկայացրեց, մենքն նաև ունենք հայտք, որը պահավարությանն ենք ներկայացրելու, որպեսզի որոշակի սերմացուի տեսքով թե վառելիքի տեսքը այլ օժանդակություններ ձեռք բերնենք: Եվ կարծում են մենք ապագայում հնարավորություն ենք ունենալու նաև ավելի սոցիալ-տնտեսական առաջաման հիմնախնդիրների

**ՄԱՐԶՊԵՏԻ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒ-
ԹՅՈՒՆԸ.
մանր ժամանակա-
գրություն**

- Հուլիսի 12-ին մարզպետի նոտ տեղի ունեցած առաջին խորհրդակցությունում հանձնարարվել է կազմել ժամանակացույց՝ ըստ տարածաշրջանների ու համայնքների այցելությունների կատարելու համար:
 - Հուլիսի 15-ին հանդիպել է Քաջարանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի հետ:
 - Հուլիսի 17-ին հանդիպել է մի շարք բանկային կազմներությունների ղեկավաների հետ, ովքեր Քաջարան էին ժամանել «ԶՊՄԿ» ՓԲԸ-ի գարգացման նոր ծրագրին ծանոթանալու համար:
 - Հուլիսի 18-ին վարել է մարզ-խորհրդի հերթական նիստը:
 - Հուլիսի 20-ին ներկա է գտնվել Կապանի սպանդանոցի (մանր եղջերավոր անասունների մորթման եւ վերամշակման գործարանի) բացմանը:
 - Հուլիսի 22-ին հանդիպել է Կապանի «Առաջնորդների կրթական կենտրոնի» սաներին:
 - Հուլիսի 23-24-ին ուղեկցել է ՀՀ պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանին, ով այցելել էր մարզ:
 - Հուլիսի 29-ին մարզկենտրոնում կատարել է քաղաքացիների ընդունելություն:
 - Օգոստոսի 8-ին մարզի քաղաքին համայնքների ղեկավարների հետ միասին հանդիպել է «Դաշտուղկոյություն» ՓԲԸ տնօրին Պատրիկ Լորենին:
 - Օգոստոսի 11-ին հյուրընկալվել է «Ուսանողական ամառ-2013» միջոցառման շրջանակում կազմակերպված եռօրյա վլանային ճամբարի մասնակիցներին:
 - Օգոստոսի 14-ին հանդիպել է ՀՀ նախագահի նրանակի համար անցկացվող «Լավագույն կան հաստատությունների ղեկավարների մասնակցությանը:
 - Օգոստոսի 24-ին Սիսիանում կատարել է քաղաքացիների ընդունելություն:
 - Օգոստոսի 26-ին մասնակցել է մարզի հանրակրության աշխատողների օգոստոսյան խորհրդակցությանը, որին ներկա էր կրթության և գիտության նախարար Արմեն Աշոտյանը:
 - Օգոստոսի 27-28-ին ուղեկցել է Սյունիք այցելած փոխվարչապետ Արմեն Գետրոյանին:
 - Օգոստոսի 28-ին մարզկենտրոնում կատարել է քաղաքացիների ընդունելություն:
 - Օգոստոսի 31-ին մասնակցել է Տեղի N1 դպրոցի շենքի բացմանը, որին ներկա էր ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը:
 - Սեպտեմբերի 11-ին հանդիպեց Գորիսի քաղաքապետարանի աշխատակազմի հետ եւ ելույթ ունեցավ:
 - Սեպտեմբերի 16-ին հանդիպել է Սիսիանի մարզի պատվիրակության հետ:
 - Սեպտեմբերի 17-ին հանդիպել է Կապանի դպրոցի տնօրինների եւ առողջապահական հաստատությունների ղեկավանների հետ հորդորել նրանց աշխատել Աժ պահանավորի թեկնածու Արմեն Կարապետյանի օգտին:
 - Սեպտեմբերի 25-26-ին Սյունիք այցելած Սերժ Սարգսյանին ուղեկցողների մեջ էր:
 - Սեպտեմբերի 30-ին Կապանում կատարել է քաղաքացիների ընդունելություն:
 - Հոկտեմբերի 11-ին հանդիպել է ԱՄԿ-ի փախստականների հարցերով գերազույն հանձնակատարի հայաստանյան գրասենյակի ղեկավար Քրիստոֆ Բիրվիթին:

ÆÜÒ ̄̄̄ò ÅàÔ°ø« °ê ¶Ü²Ø...

 ნათე აჯგელიური ინსტრუმენტი წოლი
ხამაჯუნებრებ: Եს կიც ნა ანის მ
წოლი ხამაჯუნდავაყსტერები ნ
ენის აუდიტორები ირინე ი ხელ
ნა ძამანას კი გრანის ძამანა-
ს ენტავები ქიოდები ნირჩებ მცე
ანდამ եს ჩრთები ისამანას ასტელ,
აუცელ მართვის ეს მცე აჯგელი-
ური ინსტრუმენტი ძამანას ქიოდები
ნათე ერავან լიტერატურ კან խატერებ
თხესნე ეს ქიოდები ლიტერატურ აռა-
ღარები, აუცელ არეულა აუცეს: Բილ-
რები ხავი ისამანას ნა მართვის:

Ելույթ
հանրակրթության
աշխատողների
օգոստոսյան
խորհրդակցությունում
(26 օգոստոսի)

Եպահանջման իրուր

Մեծարգության մասին նախարար, Սենատոր պարուն նախարար, հարգելի քաղաքավայտեր, սիրելի ուսուցիչներ, տնօրեններ: Սա մեր ավանդական հերթական օգոստոսյան խորհրդակցությունն է: Մենք, պետք է տեղեկացնեմ, որ էս ձեւաչափով առաջին անգամ ենք հանդիպում և ընդիմանուր առնամբ կրության նախարարը խորհրդակցությանը էս ձեւաչափով առաջին անգամ նախարար սիրելի քաղաքավայտերի մեջին սեպտեմբերյան... սեպտեմբերի մեջի հրայարձություններին: Թվուած է թե մենք որոշակի առումով երթենն կարծես թե մոռանում ենք կամ քիչ ենք փորձում գնահատել, բայց ընդհանուր կանոնում մարդու հաջողությունների ժամանակ միշտ էլ, եթե մարդ փորձում է իրեն հաշվետվություն ներկայացնել, թե ինչի արդյունքում է այդ ամենը տեղի

ունեցել, տեսնում է, որ ակունքները իսկապես կրթություննա: Դպրոցի միջով կրթություննա, որ ինքը ստացել են եւ ինքն իսկապես իրա նկատմամբ կարծես թե իրա երախտիքը եւ շնորհակալական խոսքը նաև իրա ուսուցիչներին ... է: Չեմ ուզում երկար ծանրաբեռնել: Ողջունում եմ բոլորին: Նորից եմ կրկնում նեկ անզամ շնորհակարություն: Զայնը կտանը մեր կրթության վարչության պետք ներկայացնելու նախորդ ուսումնական տարրվա ամփոփ հաշվետվությունը եւ նոր ծրագրերի, հիմնախնդիրների անելիքները: Պետք է ասեմ, որ մենք ունենք հիմնախնդիրներ, որոնք առնչվում են ընդհանուր կրթական համակարգին եւ հիմնախնդիրներ, որոնք որ բնորոշ են հատկապես մեր տարօծաշրջաննին՝ Սյունիքի մարզին: Եվ կցանկանայի պարոն նախարար մի շատ կարենոր հանգամանք ֆիքսել, որ հետագայում բնականա կնշվի նորից: Դանրապետության 300 հոգի պակաս բնակչություն ունեցող գյուղական համայնքների մոտ 30 տոկոսը գտնվում է Սյունիքի մարզում եւ սահմանամերձ հիմնական գյուղեր են: Եվ պետությունը որպես էդպիսին դպրոցի պահպանության խնդիրը կարեւորագոյն խնդիրներից է գյուղապահպանության ծրագրի: Կարծում եմ եւ տեսակետից մենքը ունենք նաև մեր տարօծաշրջանում յուրահասուկ առարելություն դպրոցի պահպանության եւ ընդհանրապես դպրոցական ծրագրերի, հիմնախնդիրների մասով: Էսքանը, կիործենք նաև վարչության պետը կներկայացնի հիմնախնդիրները եւ ծրագրերը, այնուհետեւ կլինեն ելույթներ, հարցապնումներ, նախարար արթեն ընդհանուր քաղաքականության մասին կներկայացնի հիմնախնդիրները, կլինեն հարցադրումներ, հայտարարություններ եւ ամփոփիչ ելույթ: Առաջարկում եմ եւ ամեն ինչը նեկ նիստով պավարտել: Գրանցունային աշխատանքների ծավալը թույլ կտա, որ մենք եսօր պարտենք... շնորհակալություն:

Պատասխան
լրագրողների
հարցերին՝
փոխվարչապետի
օգոստոսի 27-28-ի
ամիսին:

Փոխվարչապետ Արմեն Գեւորգյանին ասեց առողջապահը:

- Այսօն աշխատանքային այց
եւ ընդհանուր ծրագրերի ջրան
ներում կառարված աշխատանք
որ ստուգման եւ ապագա ծրագր
եւ խնդիրների մասին քննարկե
ներ տեղի ունեցան: Ուզմանվա
թյան հետագա տեսակետից ն
որ պրոյեկտներ առաջ քաշ
ցին: Տարեւի գրոսաշրջային կե
րոն... Տարեւի զարգացման ծր
որի շրջանակներում համոլիպեց
կենտրոնի եր ընկերության ներ
յացուցիչների հետ, քննարկեց
ամբողջական համալիր ծրագրի հ
կապված նաև զուգավորման եւ
տագա շինարարական աշխատա
ների եւ ներդաշնակության համա
քի մեջ ներդրման այսինքն՝ ամբ
քաղաքականության խնդիրն
քննարկեց: Այնուհետեւ էղանք Ս
ու տարածաշրջանի համայնք
րում, ուսումնասիրություն քննա
վեց նաեւ համաշխարհային բա
կոլմից իրականացվող մի ծրա
գոր որ մոտ 50 կմ ավելի քան 50
երկարությամբ ոռոգման համակա
գի ջրագիծ պետք է կառուցվի,
եւ ողջ տարածաշրջանի ինքնա
ռողման համակարգով կրա
րաի: Տեղում ծանոթացանք ն

Նվազագույն եւ արդյունավետ գին, որի պարագայում մեր քաղաքացիները կարող են օգտվել տվյալ ծառայությունից: Մրտակա ժամանակներում մենք արդեն կոնկրետ ուսումնակիրություններ պետք է իրականացնենք և առաջարկություն ներկայացնենք: Սկզբնամասն իմ հիմքը պարզ է, հասկանալի է: Առաջնամասն քաղաքացիներն եւ արդեն ասացի ուսումնակիրվելու են, մնում է մենք կարողանանք դու ամեն ինչը համարել, անփոփել եւ նաեւ ներկայացնել մեր պետության վերադաս մարմնին՝ կառավարությանը: Կրիեն լուծնան տարբերակներ, այսինքն դե մեր պետությունը ինչպիսի մասնակցություն կուլտնա, ըստ դրա արդեն մասնակիր պետականի համագործակցության ծեւաչափը եւ մնացած այլ խնդիրները դրանք արդեն երկրորդ տարբեր խնդիրներ են: Բայց բավականին արդեն քայլեր են կատարվել, աշխատանք է կատարվել մեծ ծավալի, կարծում են մենք նաեւ մոտակա ժամանակներում անփոփ կուլտնանք դրա վերլուծությունը եւ վերջնական պատկեր պարզ կիմի բոլորին:

Մենք ծրագիրը ներկայացրել ենք կառավարություն, առաջմ ուսումնակիրն ափուլում է: Եվ բնականաբար առաջարկություններ եւ դիտողություններ անպայման կիմնեն: Ապագայում երե իհարկե անհրաժեշտությունը լինի եւ կարծում են նաեւ տարածքում կիործենք քննարկել եւ հենց հաստատել տեղում: Սշել են քաղնաքի անօամ, որ Սյունիքի մարզը հանքահումքային ռեսուրսներով հարուստ մարզ է եւ համախառն արտադրանքի մարզի բաժին է ընկնում հանքարդյունաբերությանը մոտ 85 տոկոսը: 10 տոկոսը վերաբերում է եներգետիկայի բնագավառին եւ մնացած 5 տոկոսը այլ ոլորտներին: Էստեր ես ասել եմ, որ մենք ունենք տնտեսության կոշտ մոդել ավելի քան, այսինքն՝ կախված ենաւ էսօր միջազգային շոկայում գնագոյացման քաղաքականությունից մետաղների: Էտ տեսանկյունից խիստ կարեւորում ենք տնտեսության զարգացման փոքր եւ միջին ձեռնարկաստիրության զարգացման շրջանակներում քաղաքականությունը եւ առավելապես պետք է շեշտը դնենք են ճյուղերի վրա, որոնք որ դրոն նկատմամբ մենք ունենք համեմատական առավելություններ մասնակիրապես՝ գյուղատնտեսության ոլորտում, քարերի մշակման, ոչ մետաղական հանքավայերի կամ քարերի մշակման ոլորտը: Նաեւ շատ-շատ այլ ոլորտներ մեքնաշինության, մեխանիկայի բնագավառում ունենք նաեւ լավագույն փոքր: Եվ ընդհանրապես նոր, սկզբունքորեն նոր ոլորտներ՝ թերեւ արդյունաբերության, բնագավառում, սննդի արդյունաբերության բնագավառում: Սրանք էնափիս ոլորտներ են, որոնք որ անկախ ոլորտներ են եւ կախված չեն մերժին կոպերացիա կամ ինչ-որ ձեւով կապված չեն հանքարդյունաբերության հետ: Այսինքն՝ մենք պիտի փորձենք նաեւ դրա արդյունքում ապահովել տնտեսության կաստիկությունը, ծկունությունը, որպեսիք սրա մրցակցային դաշտը նաեւ ապահովելով եւ ավելի շատ սոցիալական խնճերը ընդգրկելով այդ գլխավոր ոլորտում: Կարծում են մենք ունենք ծրագրեր եւ ինչու չենաւ մենք լրացուցիչ ուսումնակիրություններ ենք անում, լրացուցիչ ընկերությունների կիրավիրներ, որպեսզի ավելի լավ մեր տարածաշրջանի պոտենցիալը ներդրումային կրացահայտի: Եղ տեսանկյունից մենք պետք է որպես իշխանություն փորձենք առավելագույն միջավայր ապահովել մեր ներդրումների հոսքը ապահովելու համար:

Գիտության եւ աշխաղանքի երախտավորը

ՀՐԱՄԱՆ

Բոլորեց ականավոր գիտնական, գյուղագիտեսական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, գյուղագիտեսական գիտությունների ակադեմիայի իսկական անդամ, գիտության վաստակավոր գործիչ Կառինակ Ուկանյանի ծննդյան 100 տարին:

Ծնվել է 1913թ. Ծնյեմքերի 13-ին Կապանի շրջանի Առաջաձոր գյուղում: 1929թ. ընդունվել եւ 1932թ. ավարտել է Լենինականի (այժմ՝ Գյումրի) Կարճաարդյունաբերական տեխնիկումը: 1932թ. աշխատանքի է անցել Դայուղարդի Դիլիջանի բաժանմունքում՝ արտադրական հրահանգիչ, որտեղից տեղափոխվել է հայրենի Կապանի շրջան եւ մինչեւ 1935թ. աշխատել հողբաժնի գլխավոր անասնաբույժ:

1935թ. ընդունվել եւ 1939-ին գերազանցությամբ ավարտել է Երևանի անասնաբուժական-անասնաբուժական ինստիտուտի անասնաբուժական ֆակուլտետ՝ ստանալով բարձր որակավորման անասնաբույժի կոչում:

Ավարտելուց հետո զրակնչվել է բանակ, որտեղ ծառայել է յոր տարի, այդ թվում՝ մասնակցել Հայեցական մեծ պատերազմին՝ առաջին օրից մինչեւ ավարտ, արենալուրում՝ գերմանական, ապա արեւելքում՝ ճապոնական բանակների դեմ նղած մարտերին:

Զորացրվելուց հետո զվարդիայի մայոր Ուսկանյանը 1947թ. հունվարից աշխատանքի է անցել Երևանի անասնաբուժական-անասնաբուժական ինստիտուտի կենդանիների բուծման ամբիոնում: 1949թ. պաշտպանել է թեկնածուական գիտական թեզ եւ ստացել դրցենտի կոչում: 1952-54, այնուհետեւ 1956-64թթ. աշխատել է ինստիտուտի տնօրենի ուսումնական եւ գիտական աշխատանքների գծով տեղակալ, ապա՝ գիտական աշխատանքի գծով պրո-

1961թ. պաշտպանել է դոկտորական գիտական թեզ, իսկ 1963թ. ստացել պրոֆեսորի կոչում: 1964-87թթ. եղել է Հայկական անասնաբուծության Եւ անասնաբուծության (1980 թվականից՝ Հայկ. անասնաբուծության Եւ կերարտագրության) գիտահետազոտական ինստիտուտի տնօրին: 1987 թվականից մինչեւ իր վախճանը (1997թ.) աշխատում էր Հայկ. գյուղատնտեսական ակադեմիայի գյուղատնտեսական կենտրոնին: Ների բուժնան ամքինում:

Վաղինակ Ոսկանյանի ավելի քան կեսդարյա գիտական գործունեությունն ընդգրկում է հանրապետությունում անասնաբուծության զարգացման տեսական եւ գործնական նշանակություն ունեցող մի շարք կարեւոր հիմնահարցեր։ Դրանց թվին են պատկանում Հայաստանի տեղական եւ խառնացեղ տպավարի համակազմվածքի, նոր կենսաբանական եւ մեթաստու հատկությունների, մասացու մասողաշի հնտենսիվ աճեցման եւ բանան, կովկասյան գորշ ցեղի կովերի եւ մասուու ցեղերի արտադրող ցուկերի արդյունաբերական տրամաշաշնան, տավարի սեւարդետ ցեղի՝ հանրապետության պայմաններում բուժնան արդյունաբերությունը ուսումնաբետության եւ այլ հարցերի ուսումնասիրությունները, որոնք այսօր էլ չեն կորոցել հրենց տեսական եւ գործնական արդիականությունը Հայաստանի տավարաբությունը եւ բանապահությունը» աշխատությունը եւ հատկապես «Հայաստանի տավարաբուծությունը» ծավալուն մենագրությունը (1987թ.), ուր հեղինակն ընդհանրացրել եւ ամփոփել է վերջին 40 տարում հանրապետությունում տավարաբուծության մեջ կատարված քանակական եւ որակական տեղաշարժերը, սեփական ուսումնաբիուրունների եւ բազմաթիվ այլ հեղինակների աշխատությունների վերլուծության հիմնան վրա լուսաբանել սելեցիոն-տոկհային աշխատանքների, կաթի եւ տավարանի արտադրության, կերակրնան, կերարտադրության եւ բազմաթիվ այլ հարցեր։ Նրա դեկավարությամբ եւ մասնակցությամբ մշակվել են բազմաթիվ առաջարկություններ եւ հանձնարարականներ, որոնք լայն ճանաչում են գտել ու արմատավորվել արտադրության մեջ։

առողջապահ և աշխատավոր մասնակիլությունը մեջ մտնելու համար առողջապահ պետական գննան եւ հետազա զարգացման համար: Գիտնականի գրքին են պատկանում 250-ից ավելի գիտական աշխատություններ, այդ թվում՝ մի շարք մենագրություններ, 20-ից ավելի գրքովկ եւ հանձնադրա րական: Նա հեղինակ է ավելի քան 50 լրագրային հոդվածի, համահեղինակ 2 գլուխի:

Վաղինակ Ուսկանյանի առաջին գիտատուածները նվիրված էին հայրենին Կապանի շրջանի տեղական եւ խառնացեղ տավարի Լենսարանական եւ մթերատու հաստիւթյունների ուսումնափրությանը, որն անփոփէլ է նրա թեկնածուական թեզում։ Առավել կարենոր գիտական աշխատություններից են նրա որևէ տորոսկան դիսերտացիան եւ նույն թեմայով գրված «Հայաստանի խառնացեղ տավարի լենսատիտուցիան եւ մթերատվությունը» մենագործունը, գիտարտադրական բազմասերիանոց փորձերից ստացված նյութերով գրված «Սասցու նատղաշի ինստենտ Վաղինակ Շրջանի Մեղրածոր գյուղի տնտեսություններին։ Նրա ղեկավարությամբ եւ անմիջական մասնակցությամբ Քրազդանին, Ապարանի, Տաշիրի, Կապանի, Թումանյանին եւ այլ շրջաններուն կազմակերպվել են անասնաքրութական գիտելիքների տարածնան երկամյա ժողովրդական համալսարաններ, որոնք նպաստել են անասնաբուծության տարրեր ճողովրդութական աշխատող մասնագետների որակավորման բարձրացմանը։

Խորհրդի ուր գումարումների պատճառավոր, Հայկական հանրագիտարանի 2-4 հատորների խմբագրական կոլեգիայի Եւ բոլոր հատորների խմբագրական խորհրդի անդամ օյլուղատնեսական մասնաճյուղային խորհրդի նախագահի տեղակալ, ՔևՍՅ նախարարների խորհրդի գիտության Եւ տեխնիկայի մրցանակաբաշխության հանձնաժողովով անդամ, գեներալիկների Եւ սելեկցիոներների հայկական ընկերության խորհրդի անդամ, շուրջ 30 տարի դեկապարտ է օյլուղախարարության անասնաբուժության սեկցիան: Նաեւ «Գյուղատնտեսական գիտությունների տեխնիկագիր» Եւ «Հայաստանի օյլուղատնտեսություն» անսագրերի խմբագրական կոլեգիաների անդամ էր, ինչպես Եւ համամիութենական օյլուղատնտեսական գիտությունների ակադեմիայի Անդրկողվասյան բաժանմունքի բյուրոյի անդամ, մի շարք գիտական Եւ գիտական աստիճան շնորհող խորհրդի հուրդների անդամ:

Տասնյակ տարիների ընթացքում գիտնականը ներկայացրել է Հայաստանի անասնաբուծական գիտությունը Մովկայում, Լեհինգրարում Ուսասատանի, Ուկրաինայի, Քելառուսի և ԽՍՀՄ կազմի մեջ մտնող մյուս երկրների բազմաթիվ քաղաքացիությունների, ինչպես և իր գիտական այցելությունների ժամանակ՝ Սերբիանիայում, Չունգարիայում, Զերբխուսկակիայում, Շուլշադարականիայում, Շուլշադարականիայում և այլուր: 1974 և 1978թթ. գիտական խորհրդատու է Եղել Կուբայում: Նրա ճանաչում եւ բարձր էին գնահատումն ուսւ եւ այլազգի գիտնական գործընկերներու:

ԱԱՅԵՐԵԿԻ է չիշատակել Օրան
նաեւ իբրև բուհական դասախոս
Ուկանյանի դասախոսություններից
առինքնում էին ուսանողներին ճառ-
նագիտական նյութի մատուցման
խորությամբ ու հագեցվածությամբ՝
միաժամանակ՝ հարուստ ու գեղեցիկ
լեզվամշակությունվ:

Կաղինակ Ուկամյանի մարտական, գիտա-մանկավարժական գիտակազմակերպչական եւ արտադրական ծառայությունները նշանակ են բազմաթիվ շքանշաններով, մեղալներով, պատվորներով եւ այլ պարգևներով: Նա ապրեւեւարդական է Հայութեական մեծ պատերազմի 1-ին եւ 2-րդ աստիճանների, Կարմիր սպառակ և Խաչառաբարձրի, Խարեմակ և

աստղի, Աշխատանքային կարմիր դրոշի, Պատվո Ծան ջրանշաններով՝ 10 մեղալով, բազմաթիվ պատվոգրերով ու դիպլոմներով:

Կյանքի վերջին տարիներին հրապարակած հոդվածներում գիտնականը մեծ տագնապով է գրության մեջ ստեղծված աղետալի վիճակի մասին եւ անում կրոնկետա առաջարկություններ դրանից դուրս գալու համար։ «Փրկեան Դայաստանի անասնաբուժությունը կործանումիշց» («Դայաստանի Դանուապետություն»՝ 26 հունվարի 1991թ., «Նորացնա ճանապարհով») («Դայաստան», 12 փետրվարի 1992թ.) եւ այլ հոդվածներում առաջարկում է որոշակի ուղղություն՝ ծովոց կործանումից փրկելու համար, դատապարտում «չչնոտած ված եւ հապճեա սեփականաշնորհ»

զար մը հավաքում պահպանական աշխատավորություն ման հետևանքով անասունների արժեքավոր նախիրների ոչնչացման նյութատեխնիկական բազան փլատակների վերածնան» համար:

Թերելով մեր մեջ հայրենակցիի Վաղինակ Ոսկանյանի բազմարովաճառակարգ ու հայրենանվեր կյանքի էջուորդ կարող ենք ասել, որ այդպես կարող էր ապրել ու գործել անշահամնորդ եւ ազնիվ բաղաքացին, գիտության մեջ կազմակերպիչը, ով իր կյանքի

60 տարին նվիրեց անանառության
կան գիտության զարգացմանը:
Հոկտմածը գրված է բարեկարգ պատճենությամբ:
Երեւանի անասնաբուժական-անասնաբուժական ինսքիփիլուստիկական համակարգը «Պրոֆեսոր Վաղինակ Շահոնյան» գրքունիկայի վեհական համարակալի պատճենությամբ:

Մարզիստիկ նիստը

Սկիզբն՝ Էջ 1

համայնքներին տրամադրել է ՀՀ ուժիկանության ռեգիստրում գրանցված բնակչության տվյալները, իսկ համայնքներն առաջիկա յոթ ամսում պիտի աշխատանքներ տանեն քաղաքացիների հաշվառման ընթացք ապահովելու համար:

Սարգի առողջապահության բնագավառում կատարվածը, ժրագրերն ու հիմնախնդիրները ներկայացրեց մարզպետարանի աշխատակազմի առողջապահության եւ սոցիալական ապահովության վարչության պետ Աշոտ Ծատրյանը: Մասնավորապես ինք ամսվա կտրվածքով մարզի հինգ թշշկական կենտրոնում եւ նյարդահոգեբուժական դիսպաս-սերում ստացինար բուժօգնություն է ստացել 8771 մարդ, որոնցից պետ-

Ե մահաց 877 մայիս, որպեսցի զանապատվերի շրջանակում բռնվժել է 7796 հոգի, վճարովի հիմունքներով՝ 942-ը, համավճարի կիրառման՝ 236-ը: Այս տարվա ինը ամսում գրանցվել է 1078 օնունդ, 915 մահ, որից 0-1 տարեկան՝ 9 երեխա, նաև կական մահացածությունը կազմել է 8,3պրոմիլե:

Ղրական տեղաշարժեր կան բժշկական կենտրոնների շենքային պայմանների բարելավման ուղղությամբ: Սեպտեմբերի 25-ին բացվեց Քաջարակի վերակառուցված և վերագինված բժշկական կենտրոն՝ ժամանակակից սարքավորումներով եւ բուժգործիքներով: Ակսվել է Մեղրու տարածաշրջանային բժշկական կենտրոնի նոր շենքի կառուցումը, ընթանուած է Կապանի բժշկական կենտրոնի հիմնանորոգումը, ինչը հույս է ներշնչում, որ ճեկուկես-երկու տարի հետո մարզում կիմի արդիական չորս բժշկական կենտրոն: Առողջապահության նախարարության հետ աշխատանքներ են տարվում Սիսիսիանի բժշկական կենտրոնն արդիականցնելու ուղղությամբ: Խոս ահա Կապանի եւ Գորիսի պոլիկլինիկական մասնաշենքերը, ինչպես նաև Կապանի բժշկական կենտրոն հակասութեակուլոգային բաժանմունքը հիմնանորոգման անհրաժեշտություն ունեն:

Սարդի առողջապահության բնագավառում չլուծված խնդիրների շարքում նշվեց բուժիմարդկաներո թիջև մասնագետներով համալրելը։ Պայմանագիր է Նմբվել Ա. Հերացու անվան թիջկական համալսարանի հետ, ըստ որի այդ բուժի հիմն զոջանավարտ սեպտեմբերից անվճար կմասնագիտանա կինհիկական օրդինատուրայում, որն ավարտելուց հետո կաշխատի մարզի բուժիաստատուրյուններում։ Օրակարգում է մնում մարզում համակարգչային տոմոգրաֆ, այլ սարքավորումներ ունենալը, ինչի բացակայությունը հնարավորություն չի ընձեռում բարդ ակնարուժական վիրահատություններ իրականացնել Սյունիքում։

ՀՅ Ասխազակի 1997թ. մայիսի
6-ի «ՀՅ մարզերում պետական կա-
ռավարման մասին» ՆՀ-728 հրա-
մանագրում եւ «Տեղական ինքնա-
կառավարման մասին» ՀՅ օրենքում
կատարված փոփոխությունների
մասին խոսեց մարզպետարանի
աշխատակազմի հրավարանական
բաժնի պետ Կառլ Են Կոզմանալով:

Գույքի նկատմամբ հրավունքների պետական գործառնությունը պետական գրանցման ոլորտում իրականացված աշխատանքներին ու խնդիրներին էր նպիրված ՀՀ կառավարության առջնօթեր անշարժ գույքի պետական կոմիտեի «Այունիք» տարածքային ստորաբաժանման ղեկավար Գագիկ Աղախանյանի նշումը:

ԵԼՈՅՔԾ:
Սարգսուհին նիստի արդյունք-
ներն անվիտեց Սյունիքի մարզպետ
Վահե Հակոբյանը:

